

Kompetencje kognitariuszy

dr inż. Mariusz Kąkolewicz

<https://terazrozumiem.pl>

Schematy i struktury poznawcze.

- Najczęściej zakłada się, że jednostki reprezentacji wiedzy (pojęcia, kategorie, informacje) zapamiętywane są w postaci schematów (F.Bartlett 1932, J.Piaget 1952), tworzących struktury poznawcze.
- Konstrukty zbliżone do schematów występują także w teoriach: G.Millera (1956), D.Ausubela (1963), R. Schanka i R.Abelsona (1977), Newella (1990).

Współczesne koncepcje edukacyjne

- poznawcza koncepcja człowieka (J. Koziński)
 - teoria konstruktów osobistych – teoria osobowości (G.A. Kelly)
 - konstruktywizm edukacyjny (J. Dewey, J. Piaget,
 - L. Wygotski, J. Bruner ...)
 - situated learning (J. Lave, E. Wenger)
 - koncepcja jakości w edukacji (M. Kąkolowicz)
-

Społeczeństwo informacyjne

Spółeczeństwo kognitariuszy

- Kognitariusze - ludzie zajmujący się tworzeniem, przechowywaniem, wykorzystywaniem i upowszechnianiem informacji i wiedzy (J.Koziński - *Koniec wieku nieodpowiedzialności*)
 - Celem edukacji jest stworzenie możliwości rozwoju **człowieka - sprawcy**
-

Wizja człowieka - sprawcy

- wiedza proceduralna zamiast deklaratywnej, umiejętność konstruowania i korzystania z wiedzy, metoda – refleksja nad działaniem;
- ciekawość poznawcza, umiejętność samodzielnego uczenia się (learning to learn);
- odkrywanie i rozwiązywanie twórczych problemów, metody poznawania bezpośredniego;
- wartości moralne; poszanowanie godności innych, odpowiedzialność, tolerancja; uczenie się dokonywania wyborów moralnych;

Kompetencja

- Kompetencja - zdolność do wykonywania zadań na określonym poziomie, będąca kompozycją (synteza) wiedzy, umiejętności i postawy
-

Kompetencja

- Kompetencja - zdolność i gotowość do wykonywania zadań na określonym poziomie (Jenkins 1991)
 - Kompetencja - wyuczalna umiejętność robienia rzeczy dobrze, rozwinięte sprawności niezbędne do radzenia sobie z problemami (Fontana 1992)
-

Kompetencja

- Kompetencja jest to uświadamiana przez osobę taka jej sprawność, która jest ujawniana w określonych warunkach (czasie, liczbie, tempie, miejscu itp.) podczas świadomego wykonywania zadania
-

Kompetencja

- Kompetencja podmiotu jest to jego szczególna właściwość, wyrażająca się w demonstrowaniu na wyznaczonym przez społeczne standardy poziomie, umiejętności adekwatnego zachowania się, w świadomości potrzeby i konsekwencji takiego właśnie zachowania oraz przyjmowanie odpowiedzialności za nie.
-

Kompetencja

Pojęcie kompetencji ma szerszy zakres znaczeniowy niż sprawności i zwykle jest pojmowane jako harmonijna kompozycja:

- wiedzy,
 - sprawności,
 - rozumienia
 - pragnienia
-

Kompetencje kluczowe

- Uczenie się
 - Poszukiwanie
 - Myślenie
 - Komunikowanie
 - Działanie
 - Współpraca
 - Doskonalenie się
-

Uczenie się we współpracy

- Najbardziej efektywne uczenie się ma miejsce wtedy, gdy wynika z aktywności podejmowanej wspólnie z innymi osobami - dorosłymi lub rówieśnikami i polega na dzieleniu się kulturą.
- Uczenie się to nie tyle indywidualny wysiłek skierowany na uznanie wiedzy za własną, ile dokonywanie tego we wspólnocie z innymi, tymi którzy podzielają z uczniem jego przynależność do kultury.

Co trzeba zmienić i wprowadzić?

- Zmienić myślenie o edukacji: zamiast „nauczania” uczenie się i rozbudzania ciekawości poznawczej poprzez MENTORING edukacyjny (<https://limentor.pl>);
- Wspierać uczenie się przez działanie, a dokładniej refleksję nad własnym działaniem;
- Zorganizować sieć pracowni aktywnego uczenia się: laboratoriów, pracowni technicznych i ośrodków uczenia się w „okolicznościach przyrody”,
- Opracować i wyposażyć zabytki architektury i muzea w karty pracy z zadaniami dla odwiedzających, które ukierunkują uczenie się w takich miejscach;

Znaczenie komunikowania

- Uczniowie poprzez konwersację zwiększają stopniowo swą kontrolę nad gramatycznymi strukturami języka mówionego i powiększają zasoby słownictwa ... ,
 - ... a prowadząc monologi wewnętrzne - rozwijają zdolności do skrótowego, schematycznego i co najważniejsze osobistego ... przetwarzania doświadczeń zewnętrznych.
-

Znaczenie refleksji

- Refleksyjność odnosimy nie tylko do stymulowania procesów poznawczych. Ma ona również podstawowe znaczenie w budowaniu tożsamości jednostki i jej relacji z innymi.
- Refleksyjność jest czynnikiem aktu świadomości podczas uczenia się przez doświadczanie; jest związana z namysłem nad doświadczaniem, bodźcami zewnętrznymi i/ lub wewnętrznymi (myślami i skojarzeniami), kluczowym jest uświadamianie sobie i interpretacja znaczeń bodźców percepcyjnych odbieranych przez *qualia*.

Model sfer refleksji

© Mariusz Kąkolewicz

Objaśnienie na:
terazrozumiem.pl

